Bijlage V

Quickscan Flora en Fauna

quick scan flora en fauna

Elisabethhof te Leiderdorp

LBP|SIGHT

ECOquickscan

ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

19 december 2012

projectnummer: 12071

quick scan flora en fauna

Elisabethhof te Leiderdorp

In opdracht van:

LBP|SIGHT

contactpersoon:

mevrouw M.I. Huizer MSc

19 december 2012

ECOquickscan

ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap

Haico van der Burgt
Fruittelerserf 43
6846 AC Arnhem
T *026-8446525*
M *06-12971680*
E *haico@ecoquickscan.nl*
I *www.ecoquickscan.nl*

wijze van citeren: Burgt, H.H.J. van der, Quick scan flora en fauna Elisabethhof te Leiderdorp. *ECOquickscan*, ecologisch adviesbureau voor natuur en landschap, Arnhem, 2012.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 1

1.1 AANLEIDING 1

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN 1

2 WETTELIJK KADER 3

2.1 GEBIEDSBESCHERMING 3

2.2 SOORTBESCHERMING 3

3 TOETSING 5

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK 5

3.2 BESCHERMDE GEBIEDEN 5

3.3 VOORKOMEN VAN BESCHERMDE SOORTEN 5

4 CONCLUSIE 11

4.1 GEBIEDSBESCHERMING 11

4.2 SOORTENBESCHERMING 11

4.3 CONSEQUENTIES 11

4.4 AANBEVELINGEN 13

BIJLAGE

1 LITERATUURLIJST

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

In Leiderdorp (gemeente Leiderdorp, provincie Zuid-Holland) is aan de Elisabethhof de transformatie van een bestaand kantoorgebouw naar woongebouw beoogd. Aan ecologisch adviesbureau *ECOquickscan* is gevraagd te beoordelen of deze activiteit effect heeft op de flora en fauna op en rond de locatie. De voorliggende rapportage beschrijft de effecten op de aanwezige flora en fauna en de geeft inzicht in de doorwerking van de natuurwetgeving op deze locatie.

globale ligging en indrukken van het plangebied; twee aanzichten van het huidige kantoorgebouw (rechts) (Luchtfoto: Google Earth)

Voor de ruimtelijke ingreep mag plaatsvinden moet er eerst een onderzoek plaatsvinden in het kader van de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet. Er zal bij deze activiteit rekening gehouden moeten worden met de aanwezige natuurwaarden in en om het plangebied. Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het plangebied zal beoordeeld worden op geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied aan de Elisabethhof te Leiderdorp ligt aan de rand van een bedrijventerrein. Binnen het plangebied is een gebouw aanwezig dat gebruikt wordt als kantoor. Rondom het kantoor zijn parkeervoorzieningen aanwezig die van elkaar gescheiden worden door middel van heesterborders. Daarnaast ligt aan de west- en noordzijde een bredere groenstrook met heesters en kleine bomen.

beoogde inrichting van het gebouw en terrein na de transformatie naar woongebouw (Bron: G&S Vastgoed, d.d. 12 oktober 2012)

Binnen het plangebied is de transformatie van een bestaand kantoorgebouw naar woongebouw beoogd. In het woongebouw worden naar verwachting circa 51 appartementen gerealiseerd. Mogelijkerwijs wordt een deel van de kantoorfunctie (circa 1000 m^2 bvo) behouden en worden er slechts circa 40 appartementen gerealiseerd. Ten behoeve van de huidige kantoorfunctie zijn op het terrein rondom het gebouw circa 64 parkeerplaatsen aanwezig. Conform de gemeentelijke parkeernormen dienen er ten behoeve van de 51 appartementen 72 parkeerplaatsen beschikbaar te zijn. Op het terrein worden dus circa 8 extra parkeerplaatsen gerealiseerd. Indien er uiteindelijk gekozen wordt voor het scenario waarbij er 40 appartementen en 1000 m^2 kantoor wordt gerealiseerd worden er op het terrein mogelijk een aantal extra parkeerplaatsen gerealiseerd (maximaal nog eens 8 aanvullende parkeerplaatsen).
De meeste werkzaamheden ten behoeve van de transformatie zullen intern plaatsvinden, maar ook aan de buitenzijde zullen enkele wijzigen worden aangebracht. Deze werkzaamheden betreffen onder andere de realisatie van een extra verdieping op een groot gedeelte van het huidige gebouw. Tevens zullen aan de buitenzijde van het gebouw een aantal balkons worden geplaatst.
Naast de verbouwing van het gebouw zelf wordt het ‘binnenterrein’ en het omliggende parkeerterrein deels opnieuw ingericht. Het binnenterrein wordt opgehoogd en krijgt een gemeenschappelijke tuinfunctie. Bij de herinrichting van het omliggende parkeerterrein wordt o.a. nieuwe bestrating toegepast en worden nieuwe groenvoorzieningen gerealiseerd. Ten behoeve van deze herinrichting worden geen sloten gedempt en/of bomen gekapt.

2 WETTELIJK KADER

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur. Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

2.1 GEBIEDSBESCHERMING

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen aangewezen worden als Europese Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden (Natura 2000). De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijngebieden zijn in Nederland opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. Hierin zijn de reeds bestaande staatsnatuurmonumenten ook opgenomen.
Op grond van deze wet is het verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitatten en de habitatten van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

2.2 SOORTBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend.
De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:

- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:
  Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Op basis van het 'Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten' uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfsplaatsen van deze soorten worden aangetast;
- beschermingscategorie 2:
  Voor beschermde soorten die minder algemeen zijn en extra aandacht verdienen, kan een vrijstelling (behalve voor het opzettelijk verontrusten) verkregen worden als de initiatiefnemer een goedgekeurde gedragscode heeft. Indien dit niet het geval is dient voor deze categorie een ontheffing aangevraagd te worden.
  In zo'n gedragscode worden gedragslijnen aangegeven die men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen. Ontheffing is, als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode, voor deze soorten alleen nog nodig als werkzaamheden afwijkend van de gedragscode worden uitgevoerd;
- beschermingscategorie 3:
  De soorten uit deze categorie zijn in de Flora- en faunawet ingedeeld in twee groepen; de zogenaamde 'Bijlage 1-soorten' (uit het 'Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten') en 'Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn'. Het belangrijkste verschil is dat voor de 'Bijlage 1-soorten' een ontheffing te verkrijgen is in het kader van een ruimtelijke ingreep.
  Voor 'Bijlage IV-soorten Habitatrichtlijn' geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Ontheffingen voor deze groep soorten worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Deze uitgebreide toets geldt ook voor alle vogelsoorten.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor aantastingen van verblijfplaatsen en belangrijke (onderdelen) van leefgebieden van meer strikt beschermde soorten, is ontheffing ex. Artikel 75 van de Flora- en faunawet nodig van het ministerie van Economische Zaken.

Verder geldt altijd artikel 2 van de Flora- en faunawet, een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

3 TOETSING

3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een veldverkenning, zullen uitspraken worden gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Vervolgens zullen voor alle (mogelijke) aanwezige beschermde soorten de effecten en eventuele gevolgen voor de beoogde ingreep beschreven worden.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen, 1992), de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997) en de verspreidingsgegevens van RAVON (www.ravon.nl). Deze bronnen vermelden soortgegevens op basis van uurhokken (5 bij 5 kilometer), dit betekent dat het zeer globale gegevens betreft.
Deze soms verouderde gegevens zijn aangevuld met recentere gegevens van websites zoals waarneming.nl, telmee.nl en zoogdieratlas.nl. Aangezien deze gegevens veelal gecontroleerd worden door experts zijn de gegevens betrouwbaar.

Op 19 november 2012 heeft er een veldverkenning plaatsgevonden. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van het plangebied en haar omgeving voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; zowel het tijdstip (buiten het groeiseizoen van planten en deels buiten het actieve seizoen van diverse diergroepen) als het eenmalige karakter zijn hiervoor niet toereikend.

3.2 BESCHERMDE GEBIEDEN

Het plangebied te Leiderdorp ligt in de bebouwde kom op een bedrijventerrein. Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden en de Ecologische Hoofdstructuur) liggen op grote afstand van het plangebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft het Vogelrichtlijngebied De Wilck. Dit gebied ligt op ruim 4 km afstand van het plangebied.

De initiatiefnemer heeft het voornemen om het kantoorgebouw te verbouwen tot woongebouw. In het woongebouw worden naar verwachting circa 51 appartementen gerealiseerd. Mogelijkerwijs wordt een deel van de kantoorfunctie (circa 1000 m^2 bvo) behouden en worden er slechts circa 40 appartementen gerealiseerd.
Ten behoeve van de huidige kantoorfunctie zijn op het terrein rondom het gebouw circa 64 parkeerplaatsen aanwezig. Conform de gemeentelijke parkeernormen dienen er ten behoeve van de 51 appartementen 72 parkeerplaatsen beschikbaar te zijn. Op het terrein worden dus circa 8 extra parkeerplaatsen gerealiseerd. Indien er uiteindelijk gekozen wordt voor het scenario waarbij er 40 appartementen en 1000 m^2 kantoor wordt gerealiseerd worden er op het terrein mogelijk een aantal extra parkeerplaatsen gerealiseerd (maximaal nog eens 8 aanvullende parkeerplaatsen).

Opgemerkt dient te worden dat uit berekeningen in de ruimtelijke onderbouwing is gebleken dat als gevolg van de transformatie van het gebouw de verkeersaantrekkende werking naar verwachting sprake zal zijn van een afname van de verkeersaantrekkende werking. Aangezien het aantal vervoersbewegingen afneemt kan geconcludeerd worden dat er geen toename van stikstofdepositie wordt verwacht door de beoogde ontwikkeling. Nader onderzoek in het kader van stikstofdepositie op beschermde natuurgebieden is dan ook niet noodzakelijk. Daarnaast zijn gezien de grote afstand, het stedelijke karakter van het plangebied en de nabije omgeving en beperkte omvang van de ingrepen andere negatieve effecten op beschermde gebieden uit te sluiten. Gebiedsbescherming is niet aan de orde.

3.3 VOORKOMEN VAN BESCHERMDE SOORTEN

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de activiteit sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde activiteit kan biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

vaatplanten

Aangezien het plangebied grotendeels is bebouwd en verhard en de groene delen binnen het plangebied (kantoortuin/heesterborders) intensief beheerd worden is de plantengroei beperkt tot gecultiveerde en algemene soorten. Van een stabiel ecosysteem is als zodanig geen sprake en bijzondere groeiplaatsen zijn niet aanwezig. Beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht. Aangeplante of gezaaide exemplaren van beschermde soorten (in bijvoorbeeld tuinen) zijn niet beschermd in de Flora- en faunawet, omdat het geen natuurlijke groeiplaats betreft.

grondgebonden zoogdieren

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied zijn de onverharde en niet bebouwde delen beperkt tot een kantoortuin/heesterborders. Tevens heeft de omgeving een stedelijk karakter (bedrijfsterrein). Gezien het voorstaande zijn vaste rust- en verblijfplaatsen van meer stikt beschermde grondgebonden zoogdieren uit te sluiten. Vaste rust- en verblijfplaatsen van meer algemene soorten als egel (Erinaceus europeus), (spits)muizen en mol (Talpa europea) zijn niet uit te sluiten. Voor deze soorten, die onder het eerste, lichte, beschermingsregime van de Flora- en faunawet vallen, geldt een algemene vrijstelling voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen.

vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997) komen in de omgeving van het plangebied gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus), ruige dwergvleermuis (Pipistrellus nathusii), gewone grootoorvleermuis (Plecotus auritus), laatvlieger (Eptesicus serotinus), meervleermuis (Myotis dasycneme), rosse vleermuis (Nyctalus noctula) en watervleermuis (Myotis daubentonii) voor.

Op basis van hun verblijfplaats zijn vleermuizen te verdelen in twee groepen namelijk: gebouwbewoners en boombewoners (er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken). Binnen het plangebied zullen alleen aan het gebouw werkzaamheden verricht worden. Aangezien alle bomen behouden blijven zijn negatieve effecten op boombewonende soorten en vliegroutes (groene lijnelementen) uit te sluiten.

Het gebouw is via de vele, relatief brede, open stootvoegen toegankelijk voor vleermuizen. De werkzaamheden aan het gebouw bestaan onder andere uit het aanbrengen van balkons aan de buitenzijde van het gebouw en een extra etage. Ten behoeve van de nieuwe balkons zullen raampartijen worden uitgebroken en voorzien worden van deuren die toegang gegeven tot de balkons. Daarnaast zal het gebouw mogelijk geschilderd worden (in deze fase van het project nog onduidelijk). Deze werkzaamheden kunnen op diverse manieren een effect hebben op mogelijke aanwezige vleermuizen. Het schilderen van het gebouw geeft een gladdere afwerking (minder grip bij het invliegen) en brengt, afhankelijk van de kleur, de temperatuur omlaag in de spouw (vleermuizen zijn warmte minnende soorten). Het uitbreken van de ramen en plaatsen van de balkons beperkt het aantal in- en uitvliegmogelijkheden. En de extra etage tast mogelijk verblijfplaatsen aan; vleermuizen zitten namelijk graag onder platte daken (die vaak bereikt kunnen worden via de spouw). Gezien het voorstaande zijn negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van in gebouwen verblijvende vleermuissoorten niet uit te sluiten.

vervolgstappen

Aangezien negatieve effecten op vaste rust- en verblijfsplaatsen van in gebouwen verblijvende vleermuissoorten niet op voorhand zijn uit te sluiten wordt geadviseerd nader onderzoek uit te voeren. Het onderzoek naar vleermuizen kan op zijn vroegst half mei van start gaan. In de praktijk is reeds veel ervaring opgedaan met het mitigeren en/of compenseren van de eventuele effecten (dient op basis van onderzoek te worden vastgesteld) op in gebouwen verblijvende vleermuissoorten. Door het nemen van de afdoende mitigerende - en/of compenserende maatregelen zijn effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in dit type gebouwen dan ook relatief eenvoudig te voorkomen. De initiatiefnemer heeft aangegeven bereidt te zijn om deze mitigerende - en compenserende maatregelen te nemen.

Mitigerende- en compenserende maatregelen zijn onder te verdelen in twee delen; tijdelijke maatregelen om negatieve effecten tijdens de bouwwerkzaamheden te voorkomen en permanente maatregelen die het langdurig gebruik van het plangebied voor de toekomst waarborgen. Permanente mitigerende - en compenserende maatregelen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit:

- toegankelijk houden van bestaande vaste rust- en verblijfplaatsen door middel van kleine planaanpassing (toe te passen materialen wijzigen);
- aanbrengen van nieuwe vaste rust- en verblijfplaatsen;
- geschikt houden van de buitenruimte door bijvoorbeeld de verlichting aan te passen op de aanwezigheid van vleermuizen.

Tijdelijke maatregelen bestaat bijvoorbeeld uit het ophangen van vleermuiskasten ter vervanging van vaste rust- en verblijfplaatsen die (tijdelijk) verloren gaan bij de bouwwerkzaamheden. Aangezien nieuwe rust- en verblijfplaatsen ontdekt dienen te worden door vleermuizen is, in de soortenstandaards van het ministerie van Economische Zaken, een gewenningsperiode opgenomen, voor tijdelijke vast rust- en verblijfplaats in de vorm van kasten, van drie maanden tijdens het actieve seizoen van vleermuizen. Om spoedig na het uitvoeren van het nader onderzoek naar vleermuizen te kunnen starten met de werkzaamheden dienen de tijdelijke vleermuiskasten tijdig opgehangen te worden. Op deze manier krijgen vleermuizen afdoende de tijd om deze nieuwe verblijfplaatsen te vinden. Geadviseerd wordt om bij de aanvang van het vleermuizenonderzoek deze kasten binnen en grenzend (binnen 200 m van het huidige gebouw) aan het plangebied op te hangen. Deze kasten dienen door of op aanwijzing van een ter zake kundige uitgezocht

(type kast) en opgehangen te worden. De initiatiefnemer heeft aangegeven bereidt te zijn om deze mitigerende - en compenserende maatregelen te nemen.

vogels

Tijdens het veldbezoek zijn vogels waargenomen zoals merel (Turdus merula), koolmees (Parus major), ekster (Pica pica) en kauw (Corvus monedula). Alle vogelsoorten zijn beschermd tijdens het broedseizoen. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is (actieve broedplaatsen).

jaarrond beschermde vogels

Daarnaast zijn van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil);
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus);
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: grote gele kwikstaart, ooievaar, kerkuil, oehoe en slechtvalk);
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd, havik, sperwer, wespendief, zwarte wouw en ransuil).

De bomen in het plangebied zullen behouden blijven. Het gebouw is goed onderhouden, bevat geen, voor vogels, voldoende grote openingen en heeft een plat dak en is daarmee niet toegankelijk voor jaarrond beschermde vogels zoals de huismus. Gezien het voorstaande zijn negatieve effecten op jaarrond beschermde soorten uit te sluiten. Negatieve effecten op eventueel, op naastliggende percelen, broedende (jaarrond beschermde) vogels worden dan ook niet verwacht indien buiten het broedseizoen wordt gestart met werkzaamheden.

niet jaarrond beschermde vogels

Naast de voorstaande vier categorieën is er nog een vijfde categorie (beschermde) vogels. Deze vogels beschikken over voldoende flexibiliteit om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders de vestigen. Deze vogels (en hun broedplaatsen) zijn in principe buiten het broedseizoen niet beschermd. Alleen als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen zijn deze soorten wel jaarrond beschermd.

Binnen het plangebied is de aanwezigheid van broedplaatsen van vogels uit de vijfde categorie niet uit te sluiten. Aangezien in de omgeving voldoende alternatieve broedplaatsen aanwezig zijn voor deze categorie vogels zijn er geen omstandigheden aanwezig om deze vogels jaarrond te beschermen. Daarnaast zal het plangebied na afronding van de werkzaamheden, onder andere door de herinrichting van de binnentuin als gemeenschappelijke tuin, weer geschikt zijn voor deze soorten. Negatieve effecten op

vogels uit de vijfde categorie worden dan ook niet verwacht indien rekening gehouden wordt met het broedseizoen (actieve broedplaatsen).

amfibieën, reptielen, vissen, insecten en overige soortengroepen

Het plangebied heeft een stedelijk karakter en is grotendeels bebouwd en verhard. In een dergelijke omgeving komen geen meer strikt beschermde amfibieën, reptielen, vissen, insecten en overige beschermde soorten voor. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze soortgroepen zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan meer natuurlijke biotopen. Dergelijke biotopen komen niet in of in de nabijheid het plangebied voor.

4 CONCLUSIE

Het plangebied te Leiderdorp betreft een kantoorgebouw op een bedrijventerrein. Binnen het bestaande kantoorgebouw is de transformatie naar woongebouw beoogd.

4.1 GEBIEDSBESCHERMING

In het kader van de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) dient er getoetst te worden of de beoogde ontwikkelingen een negatieve invloed hebben de beschermde gebieden. Het plangebied te Leiderdorp ligt in de bebouwde kom op een bedrijventerrein. Beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebieden en de EHS) liggen op grote afstand van het plangebied. Aangezien het aantal vervoersbewegingen afneemt kan geconcludeerd worden dat er geen toename van stikstofdepositie wordt verwacht door de beoogde ontwikkelingen. Nader onderzoek in het kader van stikstofdepositie op beschermde natuurgebieden is dan ook niet noodzakelijk. Daarnaast zijn gezien de grote afstand, het stedelijke karakter van het plangebied en de nabije omgeving en beperkte omvang van de ingrepen andere negatieve effecten op beschermde gebieden uit te sluiten. Gebiedsbescherming is niet aan de orde.

4.2 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is of kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkelingen kunnen biotoopverlies of verstoring (indirect biotoopverlies) tot gevolg hebben.

De meeste van deze soorten zijn beschermd en vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten zijn meer strikt beschermde soorten, soorten waarvoor bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffingplicht in het kader van de Flora- en faunawet geldt. Op basis van verspreidingsgegevens, de aanwezige habitats en de biotoopeisen van individuele diersoorten zijn soorten uit de soortgroep vleermuizen niet uit te sluiten binnen het plangebied.

4.3 CONSEQUENTIES

De quick scan flora en fauna kan, op basis van het eenmalige veldverkenning, de aanwezigheid van alle mogelijk voorkomende ontheffingsplichtige soorten niet op voorhand uitsluiten. Daarom wordt geadviseerd nader onderzoek uit te voeren naar:

- vleermuizen, gebouwbewonende soorten (tabel 3; Flora- en faunawet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn), onderzoeksperioden: een volledig onderzoek naar vleermuizen bestaat uit twee onderzoeken; zomeronderzoek van half mei tot half juli en najaarsonderzoek van half augustus tot eind september. Beide onderzoeken dienen plaats te vinden om een volledig beeld te krijgen van de functie van het gebouw voor vleermuizen.

Het gebruik van het plangebied door deze soorten kan door middel van nader onderzoek in beeld worden gebracht zodat het werkelijke effect van de ingreep op (het leefgebied van) daadwerkelijk aanwezige soorten kan worden bepaald. Pas dan kan worden bepaald of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is. Bij een dergelijke ontheffing worden vaak mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

In de praktijk is reeds veel ervaring opgedaan met het mitigeren en/of compenseren van de eventuele effecten (dient op basis van onderzoek te worden vastgesteld) op in gebouwen verblijvende vleermuissoorten. Door het nemen van de afdoende mitigerende - en/of compenserende maatregelen zijn effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen in dit type gebouwen dan ook relatief eenvoudig te voorkomen. De initiatiefnemer heeft aangegeven bereidt te zijn om deze mitigerende - en compenserende maatregelen te nemen.

Bevoegd gezag bepaalt uiteindelijk of dat de voorgestelde mitigatie (en compensatie) voor beschermde soorten afdoende is om negatieve effecten te voorkomen en daarmee de beoogde plannen kunnen worden uitgevoerd.

Verder is er een tweetal algemene voorwaarden vanuit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- in het broedseizoen van vogels mogen de vegetatie, bosjes en opstallen in het plangebied niet worden verwijderd. De start van werkzaamheden tijdens deze periode zouden kunnen leiden tot directe verstoring van broedvogels en het broedsucces. Alle vogels zijn beschermd. Er is geen vrijstelling te verkrijgen in het kader van de Flora- en faunawet voor activiteiten die vogels in hun broedseizoen zou kunnen verstoren.
- op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit houdt in dat bij het uitvoeren van werkzaamheden altijd rekening moet worden gehouden met aanwezige planten en dieren. Zo dienen maatregelen te worden getroffen om bijvoorbeeld verstoring tot een minimum te beperken. Dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
    - voortijdig maaien van het plangebied zodat dieren wegtrekken;
    - het beperken van verlichting tijdens de avonduren in voorjaar, zomer en herfst ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren;
    - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen en het winter(slaap)seizoen.

4.4 AANBEVELINGEN

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet zijn er ook een aantal vrijblijvende aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, zoals:

- het planten van bomen en struwelen voor vogels en vleermuizen verdient aanbeveling. Het beste zijn, ecologisch gezien, inheems bes- en bloemdragende struiken en planten;
- het creëren van een geleidelijke overgang van de waterpartij naar het plangebied. Hierbij dient vegetatieontwikkeling in deze overgang gestimuleerd te worden. Dit kan positieve effecten hebben op het voorkomen van amfibieën;
- voor de huismus en gierzwaluw kunnen neststenen aangebracht worden in de muur (bijvoorbeeld onder de dakrand in de bestaande muur; vrij van obstakels zoals balkons (de vogels dienen minimaal een vrijval te kunnen maken bij het uitvliegen van 2,5 meter)). Gekozen dient te worden voor een noord/noordoostelijke oriëntatie van de vliegopeningen of een schaduwrijke locatie onder een ruime overstek (voorkomt oververhitting en inregening van de neststenen). Deze beschermde soorten verliezen steeds meer nestmogelijkheden. De huidige bebouwing is voor deze soorten niet geschikt.

BIJLAGE 1: LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., e.a., Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1992.

Limpens, H.J.G.A., e.a., Atlas van de Nederlandse vleermuizen, uitgeverij KNNV, Utrecht, 1997.

Websites:
www.ravon.nl
www.zuid-holland.nl
www.rijksoverheid.nl
www.telmee.nl
www.zoogdieratlas.nl
www.waarneming.nl